

Nội dung bài viết

1. [Giải VBT Ngữ Văn 9: Bài thơ về tiểu đội xe không kính](#)

Giải VBT Ngữ Văn 9: Bài thơ về tiểu đội xe không kính

1. Câu 1, tr. 133, SGK

Trả lời:

- Nhan đề dài, tạo sự độc đáo.
- Nhan đề làm nổi bật hình ảnh những chiếc xe không có kính. Đó là một phát hiện thú vị của tác giả, thể hiện sự gắn bó am hiểu hiện thực khốc liệt của chiến tranh trên tuyến đường Trường Sơn.
- Có thể nói hình ảnh ấy là độc đáo vì: từ "bài thơ" đặt ở đầu tiên để nhằm tạo ấn tượng về chất thơ của hiện thực ấy, cuộc chiến đấu khốc liệt là một bài thơ, cuộc đời người chiến sĩ cũng là một bài thơ.

2. Câu 2, tr. 133, SGK

Trả lời:

- Tư thế ung dung, lạc quan yêu đời trước hoàn cảnh gian nguy càng tôn thêm phẩm chất của người lính. Mặc kệ “gió xoa vào mắt đắng”, mặc kệ “mưa tuôn mưa xối” người lính vẫn nhìn thấy con đường chạy thẳng vào tim, thấy sao trời và đột ngột cánh chim. Một loạt hình ảnh vụt hiện tạo ra những cảm giác, ấn tượng vừa quen, vừa lạ. Đẹp và hiên ngang. Gian khổ nhường ấy, nhưng tinh thần người lính vẫn vượt lên, vẫn yêu đời:

Không có kính, ừ thì có bụi,

Bụi phun tóc trắng như người già.

Chưa cần rửa, phì phèo châm điếu thuốc

Nhìn nhau mặt lấm cười ha ha.

- Những câu thơ đặc tả thực tế, kể cả những tiếng “ừ” rất đời thường và ngang tàng chất lính ấy như thể thách thức cùng gian khổ: Mưa ngừng, gió lùa khô mau thôi.

- Tình cảm đồng đội thấm thiết:

Bếp Hoàng Cầm ta dựng giữa trời

Chung bát đũa nghĩa là gia đình đấy

Ý chí quyết tâm giải phóng miền Nam:

Xe vẫn chạy vì Miền Nam phía trước:

Chỉ cần trong xe có một trái tim.

- Trái tim ấy là trái tim người lính, là sứ mệnh vinh quang của tuổi trẻ thế hệ Hồ Chí Minh tiếp nối các thế hệ cha anh đang trên đường ra trận. Câu thơ cuối mang màu sắc triết lí, một triết lí thật đơn sơ nhưng rất đời thực và mang tính thời đại. Bức chân dung của người lính lái xe trong bài thơ là bức chân dung tràn đầy sức sống, bức chân dung của niềm tin thắng lợi.

3. Câu 3, tr. 133, SGK

Trả lời:

- Ngôn ngữ và giọng điệu của bài thơ:

+ giọng thơ ngang tàng có cả chất nghịch ngợm phù hợp với đối tượng miêu tả

+ giọng điệu ấy làm cho lời thơ gần gũi với lời văn xuôi, lời đối thoại, rất tự nhiên nhưng vẫn rất thú vị, rất thơ

- Những yếu tố ấy đã góp phần quan trọng trong việc khắc họa hình ảnh người chiến sĩ lái xe Trường Sơn một cách chân thực và sinh động

4. Câu 4, tr. 133, SGK

Trả lời:

- Cảm nghĩ về thế hệ trẻ thời kháng chiến chống Mỹ qua hình ảnh người lính trong bài thơ:

+ Tư thế ung dung, chủ động, lạc quan, yêu đời.

+ Coi thường mọi khó khăn, thiếu thốn, hiểm nguy.

+ Ý chí chiến đấu kiên cường, sẵn sàng hi sinh vì sự thống nhất của đất nước

- So sánh hình ảnh người lính ở bài thơ này và ở bài Đồng chí:

+ Giống nhau: lí tưởng chiến đấu cao cả, ý chí vượt lên mọi khó khăn, thiếu thốn, gian khổ, tinh thần lạc quan, tình đồng đội sâu sắc

+ Khác nhau:

- Giai đoạn lịch sử khác nhau: Đồng chí: chống Pháp còn Bài thơ về tiểu đội xe không kính: chống Mỹ

- Mục đích tác giả: Đồng chí: ngợi ca tình đồng chí đồng đội còn Bài thơ về tiểu đội xe không kính: khắc họa vẻ đẹp hiên ngang của người lính lái xe

5. Bài luyện tập 2, tr. 133, SGK

Trả lời:

Đoạn văn tham khảo

Những cảm giác, ấn tượng của người lái xe trong chiếc xe không kính trên đường ra trận đã được tác giả diễn tả rất cụ thể, sinh động. Không có kính chắn, người lính lái xe trên đường ra mặt trận đã có những cảm giác, ấn tượng rất đặc biệt, thể hiện rõ nét qua khổ thơ thứ hai. Sử dụng biện pháp phóng đại và ẩn dụ “Nhìn thấy gió vào xoa mắt đắng”: gió trên đường đi ùa vào buồng lái, khiến đôi mắt người chiến sĩ trở nên cay. Tác giả sử dụng từ “đắng” để diễn tả cảm giác ấy, khiến cảm giác cay vì gió ở mắt được vị giác hóa, chân thực hơn. “Thấy con đường chạy thẳng vào tim”, “sao trời và đột ngột cánh chim như sa như ùa vào buồng lái”. Giữa người lính lái xe và những sự vật, khung cảnh trên đường không có rào cản. Mọi thứ trở nên gần hơn, rõ nét hơn.

6. Kết cấu bài thơ được xây dựng theo các tương quan đối lập. Em hãy chỉ ra một số biểu hiện của sự đối lập ấy và nêu ý nghĩa của điểu đó.

Trả lời:

- Biểu hiện của sự đối lập ấy trên nhiều phương diện: không và có, vật chất và tinh thần, hoàn cảnh và con người,...

+ không có kính lại giúp cho người lái xe được cảm nhận trực tiếp hơn phong phú hơn thế giới thiên nhiên bên ngoài, tạo điểu kiện cho họ biểu lộ tình đồng đội (bắt tay qua cửa kính vỡ rồi),

+ không có kính ừ thì ướt áo nhưng không ướt tinh thần, người chiến sĩ vẫn lạc quan lái xe băng băng trăm cây số nữa

- Ý nghĩa: kết cấu đối lập ấy làm nổi bật ý chí tinh thần hiên ngang, lạc quan, sẵn sàng chiến đấu hi sinh vì Tổ quốc ở người lính lái xe.